

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฐานข้อมูล Access Pharmacy และการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Using of E-books in Access Pharmacy Database and E-books Acquisition in Chulalongkorn University Libraries

นภาพร สุริยะ^{1*} และบุษดี ยอดพรหม²
Nawaporn Suriya^{1*} and Bussadee Yordprom²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางด้านเภสัชศาสตร์จากฐานข้อมูล Access Pharmacy ในด้านรายชื่อหนังสือ ความถี่ และเนื้อหาวิชา ปี พ.ศ. 2563 2) ศึกษาการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านนโยบายงบประมาณ การคัดเลือก วิธีการจัดหา และปัญหาในการจัดหา ปี พ.ศ. 2563 กำหนดขนาดตัวอย่าง ด้านการศึกษาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวนหนังสือ 119 ชื่อเรื่อง และการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 14 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบบันทึกการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 2) แบบสอบถามการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ผลการวิจัย พบว่า 1) การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางด้านเภสัชศาสตร์ที่มีการใช้มากที่สุดคือ หนังสือชื่อ Pharmacotherapy: A Pathophysiologic Approach เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาวิชาทางด้านวิทยาการเกี่ยวกับการรักษาโรค และความถี่ในการใช้มีการเข้าใช้มากในเดือนมกราคม 2) การจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรในการพิจารณาคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และใช้เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยในการจัดซื้อโดยใช้เกณฑ์เนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน วิธีการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้รับการเสนอแนะจากอาจารย์เป็นผู้คัดเลือก การจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่ซื้อแบบแยกรายชื่อและชื่อผ่านตัวแทนในประเทศ การจัดซื้อโดยห้องสมุดจัดซื้อเอง และมีการจัดซื้อแบบภาคี สำหรับปัญหาการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ปัญหาการจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นโยบายไม่ได้เป็นลายลักษณ์อักษรงบประมาณในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่เพียงพอ และปัญหาการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เสนอแนะอยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สาขาเภสัชศาสตร์ การจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูล Access Pharmacy

Abstract

The objectives of this quantitative research were 1) to study the use of pharmaceuticals e-books in Access Pharmacy Database, in terms of book listings, frequency, and subject content in the year of 2020, and 2) to study e-books acquisition in Chulalongkorn University libraries, in terms of policy, budget, selection, acquisition methods, and problems of e-books acquisition in the year of 2020. The samples were 119 e-books and 14 e-books acquisitions of Chulalongkorn University libraries. The research instruments were 1) records of e-books access and 2) questionnaire on e-books acquisition. The statistics used to analyze the data was percentage. The results of the study revealed that the most used book was Pharmacotherapy: A Pathophysiologic Approach, which was a book about the treatment of disease. In terms of frequency, it was found that the book was

¹ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 10330

¹ The Library, Faculty of Pharmaceutical Chulalongkorn University, Bangkok, 10330

² สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดระนอง ระนอง 85000

² Ranong Provincial Public Health Office, Ranong, 85000

*Corresponding author: e-mail: navaporn.s@chula.ac.th

Received: January 24, 2022, Accepted: April 13, 2022, Published: September 4, 2022

the most accessed in January. The results from the study also indicated that most Chulalongkorn University Libraries had unwritten e-books acquisition policy and received budget for e-books acquisition from the university income. The majority of e-books were related to the curriculum. The e-books selection method was based on recommendations from teachers and most e-books were acquired separately via local agents, as well as from the library and consortia purchasing. The issues of e-books purchasing which were an unwritten policy, an insufficient budget, and uncooperative recommenders were in the moderate level.

Keywords: e-books of Pharmaceuticals, e-books acquisition, Access Pharmacy Database

บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่รวดเร็วส่งผลให้การค้นหาสารสนเทศของผู้ใช้บริการมีความเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ผู้ใช้บริการมีความต้องการในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่ง่าย สะดวก รวดเร็ว ขั้นตอนการเข้าถึงไม่ซับซ้อน และที่สำคัญคือ สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้ทุกที่ ทุกเวลา เพื่อตอบสนองความต้องการและความเหมาะสมกับการค้นหาสารสนเทศของผู้ใช้บริการ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการให้บริการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่กำลังทวีความสำคัญในประชาคมมหาวิทยาลัย คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การเข้าถึงจากอุปกรณ์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ และการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้โดยเฉพาะเพื่อเป้าหมายทางวิชาการมีการแพร่หลายมากขึ้น หนังสือภายในห้องสมุด ซึ่งจากเดิมที่ให้บริการหนังสือในรูปแบบสิ่งพิมพ์เท่านั้น ห้องสมุดได้เพิ่มการให้บริการหนังสือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อตอบสนองความต้องการและความเหมาะสมกับวิถีชีวิตของผู้ใช้บริการในปัจจุบัน ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานที่ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้า การวิจัยแก่คณาจารย์ นิสิต บุคลากรของคณะเภสัชศาสตร์ โดยดำเนินการจัดหา รวบรวม จัดระบบ และให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ ในฐานะที่เป็นแหล่งการเรียนรู้เฉพาะสาขาวิชา เภสัชศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ดังนั้นจึงเห็นความสำคัญในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อให้ตรงเป้าหมายยุทธศาสตร์การบริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2563-2567 ในด้าน Education & Learning การเป็นผู้นำทางการศึกษาและพัฒนาคนสามารถเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ปรับระบบการเรียนการสอนนิสิตให้สอดคล้องกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้สำหรับสร้างทักษะในศตวรรษ 21 (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564) ยกระดับการเข้าถึงและการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้โดยการดำเนินการจัดหาฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางด้านเภสัชศาสตร์ที่รวบรวมไว้ ได้แก่ ฐานข้อมูล Access Pharmacy การบอกรับเป็นแบบภาคีโดยการจัดหาร่วมกับสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ลักษณะของการให้บริการสิทธิเข้าใช้ได้ทั้งประชาคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีกำหนดระยะเวลา 1 ปี จำนวนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่ในฐานข้อมูล Access Pharmacy ปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน 119 ชื่อเรื่อง จากการสำรวจราคาการบอกรับฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์พบว่า ค่าใช้จ่ายในการบอกรับฐานข้อมูลมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี และยังไม่มีการศึกษาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางด้านเภสัชศาสตร์โดยเฉพาะด้านรายชื่อหนังสือ ความถี่ในการใช้ เนื้อหาวิชาที่มีการใช้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางด้านเภสัชศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนสอนทางด้านเภสัชศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

สำหรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจัดหา มีทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาจแบ่งตามวิธีการจัดหาได้ 2 ประเภท คือ 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบฐานข้อมูล คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบฐานข้อมูลที่ห้องสมุดบอกรับผ่านตัวแทนจำหน่ายหรือสำนักพิมพ์ เพื่อสิทธิในการเข้าถึงเนื้อหาที่อยู่ในฐานข้อมูลนั้น ๆ ตามระยะเวลาที่กำหนด และ 2) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบแต่ละชื่อเรื่อง คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดเลือกจัดหาจากรายการที่ตัวแทนจำหน่ายหรือสำนักพิมพ์ที่มีจำหน่าย ลักษณะการจัดหาเป็นแบบซื้อขาดตามสิทธิการเข้าใช้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดนิยมจัดหาเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ เนื่องจากเป็นสื่อที่ง่ายต่อการสืบค้น สามารถใช้ได้หลายคนพร้อมกัน ผู้ใช้สามารถเข้าถึงบทความฉบับเต็มได้จากทุกสถานที่ ตลอด 24 ชั่วโมง สำหรับการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีทั้งแบบฐานข้อมูล และแบบแต่ละชื่อเรื่อง ลักษณะของการจัดหาที่ทั้งจัดซื้อโดยแต่ละห้องสมุด และจัดซื้อโดยภาคี

ร่วมกันเพื่อลดหรือแบ่งค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตาม ราคาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเหมาะสมกับงบประมาณในการจัดหาและการปรับปรุงงานบริการ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางด้านเภสัชศาสตร์จากฐานข้อมูล Access Pharmacy ที่บอกรับเป็นสมาชิกและศึกษาแนวทางการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดคณะ/สถาบัน สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้ตรงกับหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านนโยบาย งบประมาณ การคัดเลือก วิธีการจัดหา และปัญหาในการจัดหา ผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ สังกัดมหาวิทยาลัย ในการปรับปรุงการดำเนินงานจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และทำให้ได้รายชื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการใช้สอดคล้องกับการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูล Access Pharmacy ในด้านรายชื่อหนังสือ ความถี่ และเนื้อหาวิชา ปี พ.ศ. 2563
2. เพื่อศึกษาการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านนโยบาย งบประมาณ การคัดเลือก วิธีการจัดหา และปัญหาในการจัดหา ปี พ.ศ. 2563

ระเบียบวิธีวิจัย

การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูล Access Pharmacy และการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางด้านเภสัชศาสตร์ ได้แก่ รายชื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูล Access Pharmacy ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 119 ชื่อเรื่อง
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในด้านนโยบาย งบประมาณ การคัดเลือก วิธีการจัดหา และปัญหาในการจัดหาของห้องสมุดคณะ/สถาบัน สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2563 ได้แก่ บรรณารักษ์หรือผู้รับผิดชอบในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดคณะ/สถาบัน สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 14 แห่ง แห่งละ 1 คน รวม 14 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูล เอกสารเกี่ยวกับการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จากฐานข้อมูลออนไลน์ การอ้างอิงจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ วารสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศรวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย และทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน ดังนี้

2.1 แบบบันทึกข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยได้ทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบบันทึกข้อมูลโดยสุ่มตัวอย่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูล Access Pharmacy ปี 2562 หนังสือจำนวน 5 ชื่อเรื่อง บันทึกข้อมูลได้แก่ ชื่อหนังสือ พิมพ์ครั้งที่ สำหรับเนื้อหาวิชาได้กำหนดเนื้อหาวิชาตามระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน หรือ ระบบ LC หลังจากนั้นตรวจสอบความถูกต้องกับคู่มือการจัดระบบหมวดหมู่หนังสือ และส่งข้อมูลให้อาจารย์ที่มีความรู้ทางด้านเภสัชศาสตร์ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2 แบบสอบถามการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบกับหัวหน้าห้องสมุดที่รับผิดชอบงานจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดคณะ จำนวน 2 แห่ง ที่มีการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และนำมาปรับปรุงแก้ไข

- 2.3 การรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าร้อยละ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางด้านเภสัชศาสตร์ สร้างเครื่องมือเป็นแบบบันทึกการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฯ ได้แก่ ชื่อหนังสือ พิมพ์ครั้งที่ การกำหนดเนื้อหาวิชาของหนังสือในแบบบันทึกฯ ได้จำแนกเนื้อหาวิชา เป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ 1) เนื้อหาด้านการแพทย์และเภสัชศาสตร์ 2) เนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์ โดยกำหนดเนื้อหาตามระบบการจัดหมู่หนังสือแบบระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน หรือระบบ LC โดยใช้หมวด Q เป็นหมวดที่กำหนดเนื้อหาทางด้านวิทยาศาสตร์ และ หมวด R กำหนดเนื้อหาทางด้านทางการแพทย์และเภสัชศาสตร์เป็นแนวทาง ดังนี้

Q - วิทยาศาสตร์	RF - โสต ศอ นาสิกวิทยา
QK - พฤษศาสตร์	RG - นรีเวชวิทยาและสูติศาสตร์
QL - สัตววิทยา	RJ - กุมารเวชศาสตร์
QM - การวิเคราะห์	RK - ทันตกรรม
QD - เคมี	RL - วิทยาการเกี่ยวผิวหนัง และ โรคผิวหนัง
QP - สรีรวิทยา	RM - วิทยาการเกี่ยวกับการรักษาโรค
QR - จุลชีววิทยา	RS - เภสัชศาสตร์ เกี่ยวกับยา ตำรับยา เภสัชกรรม
QH - ชีววิทยา	RT - การพยาบาล
R - การแพทย์ (ทั่วไป)	RV - การรักษาด้วยพืชสมุนไพร
RA - สาธารณสุข	RX - โฮมโอบาซี เป็นเรื่องเกี่ยวกับโรคบางชนิด
RB - พยาธิวิทยา	เช่น การปลูกฝี เป็นต้น
RC - อายุรศาสตร์	RZ - ระบบอื่น ๆ เกี่ยวกับการแพทย์
RD - ศัลยศาสตร์	เช่น การรักษาด้วยการนวดหลัง เป็นต้น
RE - จักษุวิทยา	

2. การจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับสอบถามผู้ทำหน้าที่จัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วยคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด เนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายเปิดแบบเลือกได้คำตอบเดียว จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ตำแหน่ง/ฝ่ายงานที่รับผิดชอบงานจัดหา

ตอนที่ 2 การจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านนโยบายงบประมาณ การคัดเลือก และวิธีการจัดหา ประกอบด้วยคำถามปลายเปิด คำถามปลายปิด แบบเลือกได้คำตอบเดียวและหลายคำตอบ ได้แก่

1. นโยบายการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 1 ข้อ เป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกได้คำตอบเดียว เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายที่ใช้ในการพิจารณาจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

2. งบประมาณการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วยคำถามปลายปิดและแบบเลือกได้คำตอบเดียว และหลายคำตอบ เกี่ยวกับแหล่งที่มาของงบประมาณ และจำนวนงบประมาณที่ใช้ในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3. การคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยคำถามปลายปิดและแบบเลือกได้คำตอบเดียว และหลายคำตอบเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

4. วิธีการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยคำถามปลายปิดและแบบเลือกได้หลายคำตอบ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ด้านนโยบาย งบประมาณ การคัดเลือก วิธีการจัดหา และด้านอื่น ๆ จำนวน 1 ข้อ คำถามในส่วนนี้เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นคำถามปลายเปิดที่ได้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น จำนวน 1 ข้อ โดยจำแนกข้อเสนอแนะเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบาย งบประมาณ การคัดเลือก วิธีการจัดหา และด้านอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลบันทึกข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากสถิติที่มีการใช้จากฐานข้อมูล Access Pharmacy ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 107 ชื่อเรื่อง คิดเป็นร้อยละ 89.92

2. การรวบรวมข้อมูลการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับบรรณารักษ์หรือผู้รับผิดชอบในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดคณะ/สถาบัน สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 14 แห่ง ๆ ละ 1 คน ได้รับคืนมาจำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85.71

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละของการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางด้านเภสัชศาสตร์ และการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

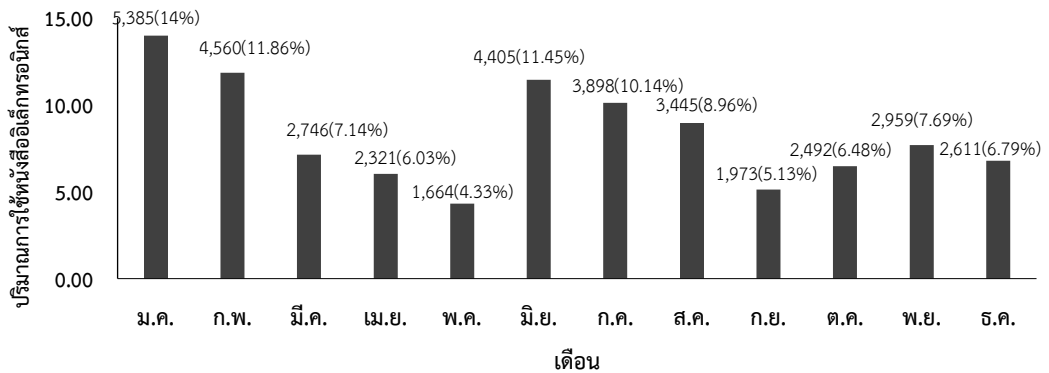
ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในฐานะข้อมูล Access Pharmacy พ.ศ. 2563

การนำเสนอข้อมูลประกอบด้วยรายชื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการใช้ ความถี่ และเนื้อหาวิชา

1.1 ปริมาณการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในฐานะข้อมูล Access Pharmacy ปี พ.ศ. 2563 จากการศึกษาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในฐานะข้อมูล Access Pharmacy จำนวน 119 ชื่อ ปรากฏว่า มีการใช้หนังสือทั้งหมดจำนวน 107 ชื่อเรื่อง (ร้อยละ 89.92) เมื่อพิจารณาถึงการศึกษาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในฐานะข้อมูล Access Pharmacy ปี พ.ศ. 2563 พบว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการใช้สูงสุด ได้แก่ หนังสือชื่อ Pharmacotherapy: A Pathophysiologic Approach มีปริมาณการใช้จำนวน 11,471 ครั้ง (ร้อยละ 29.83)

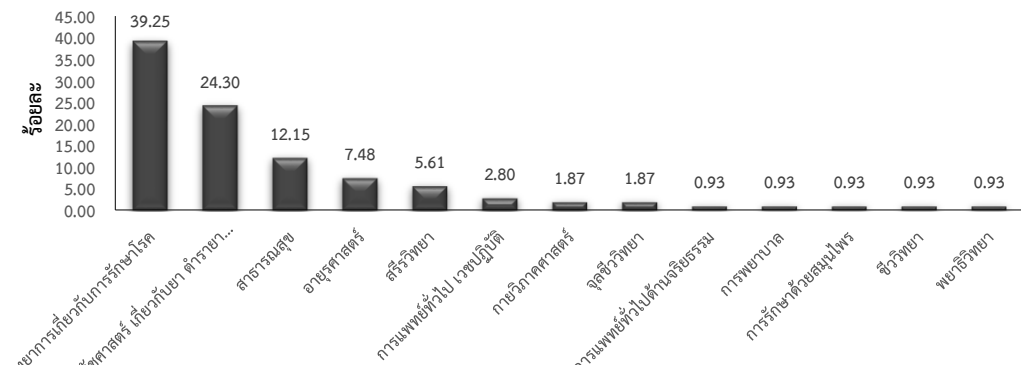
1.2 ความถี่ในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ปี พ.ศ. 2563 เมื่อพิจารณาถึงความถี่โดยรวมของการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เดือนมกราคม – ธันวาคม พ.ศ. 2563 พบว่า ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 มีปริมาณการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด จำนวน 5,385 ครั้ง (ร้อยละ 14.00) อันดับรองลงมาเป็นการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 จำนวน 4,560 ครั้ง (ร้อยละ 11.86) และมีการใช้น้อยที่สุดในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2563 จำนวน 1,664 ครั้ง (ร้อยละ 4.33) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ร้อยละในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหาวิชาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูล Access Pharmacy ปี พ.ศ. 2563

การวิเคราะห์เนื้อหาวิชาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูล Access Pharmacy ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 107 ชื่อเรื่อง พบว่า มีหนังสือทางด้านวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการรักษาโรค ร้อยละ 39.25 รองลงมา มีหนังสือเนื้อหาวิชาทางด้านเภสัชศาสตร์ เกี่ยวกับยา ตำรายา ร้อยละ 24.30 และมีหนังสือเนื้อหาอื่น ๆ ที่มีการใช้น้อย ร้อยละ 0.93 ได้แก่ 1) การแพทย์ทั่วไปด้านจริยธรรม 2) การพยาบาล 3) การรักษาด้วยสมุนไพร 4) ชีววิทยา 5) พยาธิวิทยา ดังภาพที่ 2

เนื้อหาวิชาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 2 เนื้อหาวิชาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการใช้โดยรวมในปี พ.ศ. 2563

ตอนที่ 3 การจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในด้านนโยบาย งบประมาณ การคัดเลือกและวิธีการจัดหา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 นโยบายในการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นโยบายในการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์พบว่า ห้องสมุดจำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 58.30) กำหนดนโยบายไม่เป็นลายลักษณ์อักษร รองลงมาห้องสมุดจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 25.00) มีการกำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร และมีห้องสมุดจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 8.30) ห้องสมุดมีการจัดหาขึ้นอยู่กับคณาจารย์ที่เป็นผู้สอนในรายวิชาเป็นผู้คัดเลือก ดังภาพที่ 3

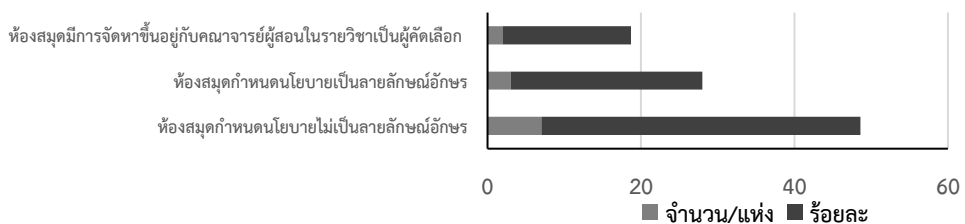
3.2 งบประมาณการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แหล่งงบประมาณสำหรับการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์พบว่า ห้องสมุดจำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 58.30) ใช้เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาห้องสมุดจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 25.00) ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินในการจัดหา และมีห้องสมุดจำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 8.30) ใช้เงินรายได้คณะฯ และเงินกองทุนคณะฯในการจัดหา ดังภาพที่ 4

3.3 เกณฑ์ในการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เกณฑ์ที่ห้องสมุดใช้ในการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์พบว่า ห้องสมุดจำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 75.00) ใช้เกณฑ์เนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน รองลงมาจำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 66.70) ใช้เกณฑ์ความน่าเชื่อถือของสำนักพิมพ์/แหล่งผลิต และมีห้องสมุดจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 16.70) ใช้เกณฑ์การทดลองใช้งานในการคัดเลือก ดังภาพที่ 5

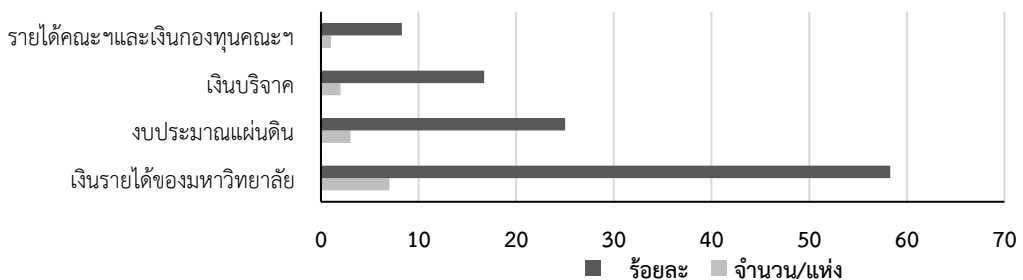
3.4 วิธีการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิธีการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์พบว่า ห้องสมุดจำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 83.30) ใช้การเสนอแนะจากอาจารย์ รองลงมาห้องสมุดจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 33.30) มีคณะกรรมการห้องสมุด บรรณารักษ์ และนิสิต เป็นผู้คัดเลือก และมีห้องสมุดจำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 8.30) เสนอแนะจากบุคลากร ดังภาพที่ 6

3.5 วิธีการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิธีการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์พบว่า ห้องสมุดจำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 66.70) จัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านตัวแทนในประเทศ รองลงมาห้องสมุดจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 25.00) จัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยตรงจากสำนักพิมพ์ และมีห้องสมุดจำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 8.30) จัดซื้อผ่านตัวแทนในประเทศ และซื้อจากสำนักพิมพ์โดยตรง ดังภาพที่ 7

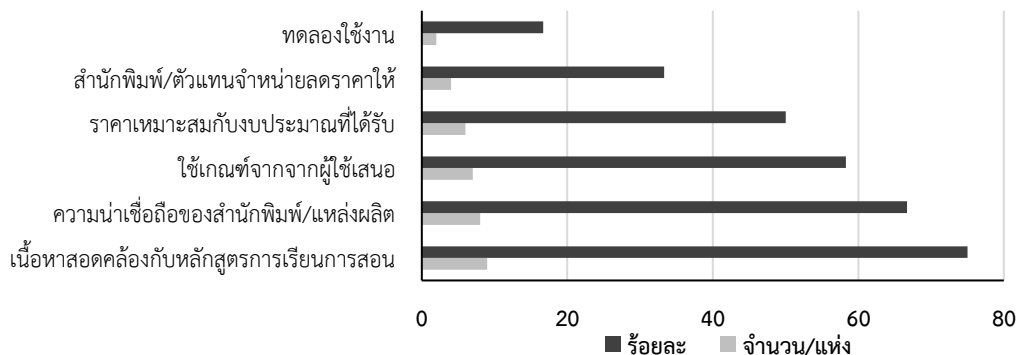
3.6 ประเภทการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประเภทการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์พบว่า ห้องสมุดจำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 75.00) มีการจัดซื้อหนังสือแบบแยกรายชื่อเรื่อง รองลงมาห้องสมุดจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 25.00) มีการจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นแบบฐานข้อมูลออนไลน์ ลักษณะการจัดซื้อของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุดจำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 75.00) จัดซื้อเอง และมีห้องสมุดจำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 25.00) จัดซื้อเป็นแบบภาคี

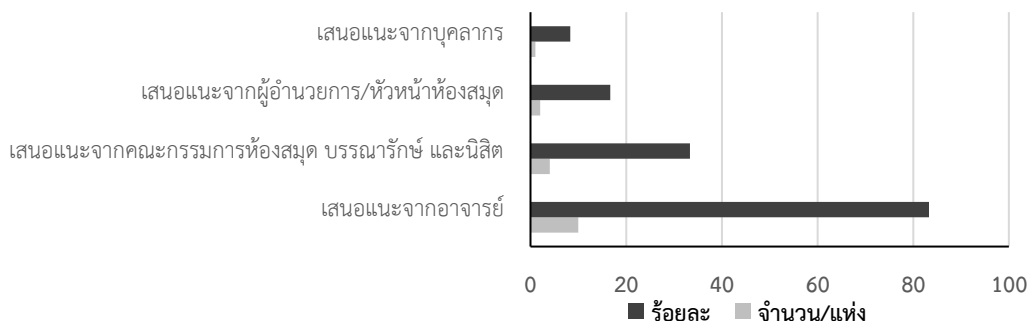
ภาพที่ 3 นโยบายในการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

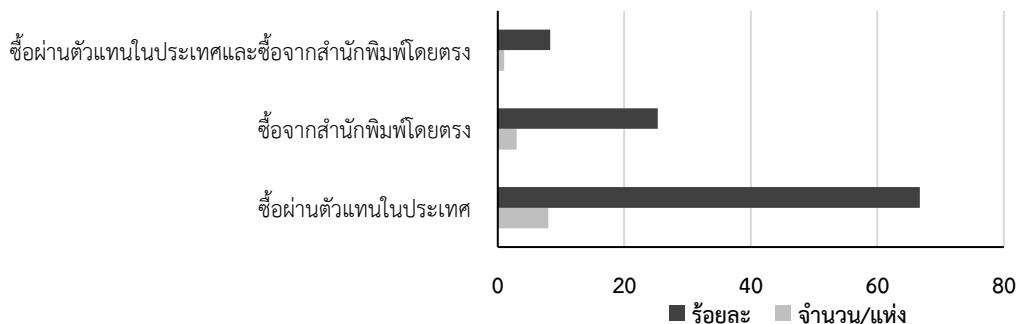
ภาพที่ 4 แหล่งงบประมาณของห้องสมุด

ภาพที่ 5 เกณฑ์ในการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 6 วิธีการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 7 วิธีการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

3.7 ปัญหาการจัดการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1) ปัญหาการจัดการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้านนโยบายการจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้เป็นลายลักษณ์อักษร พบว่า ห้องสมุดร้อยละ 41.70 ประสบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2) ปัญหาด้านงบประมาณในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่เพียงพอ พบว่า ห้องสมุดร้อยละ 41.70 ประสบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

3) ปัญหาการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เสนอแนะ พบว่า ห้องสมุดร้อยละ 41.70 ประสบปัญหาในระดับปานกลาง

3.8 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1) ด้านนโยบาย (จำนวนผู้ตอบ 6 คน) ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการจัดซื้อให้ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร

2) ด้านงบประมาณ (จำนวนผู้ตอบ 5 คน)

- 2.1) ควรกำหนดสัดส่วนงบประมาณการจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อย่างชัดเจน
- 2.2) ควรมีการกำหนดงบประมาณสำหรับจัดซื้อทุกปี
- 3) ด้านการคัดเลือก (จำนวนผู้ตอบ 6 คน)
 - 3.1) มีคณะกรรมการในการพิจารณาในแต่ละฐานข้อมูล
 - 3.2) ผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนควรแนะนำเนื้อหาในการจัดซื้อ
 - 3.3) เลือกแหล่งและผู้ผลิตที่เชื่อถือได้และเป็นมาตรฐานสากล
- 4) แหล่งจัดจำหน่าย/ตัวแทนจำหน่ายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (จำนวนผู้ตอบ 5 คน) บริษัทบู๊คโปรโมชัน, บริษัทบู๊คเน็ต, ศูนย์หนังสือจุกฬาฯ, ร้านหนังสือ Kinokuniya
- 5) ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่บอกรับและให้บริการแก่ประชาคมจุฬาฯ (จำนวนผู้ตอบ 7 คน)
 - AAP Clinical Library ebook
 - Cambridge CBO Subscription
 - ClinMicroNow
 - eBookLibrary Medical Collection
 - McGraw-Hill's Access Anesthesiology
 - McGraw-Hill's Access Surgery
 - McGraw-Hill's Access Emergency Medicine
 - McGraw-Hill's Access Medicine
 - ThiemeMedOne Education
 - Unbound Medicine
 - Wiley Online Book (UBCM)
 - McGraw-Hill's Access Cardiology
 - McGraw-Hill's Access Pediatrics
 - McGraw-Hill's Access Dermatology
 - McGraw-Hill's Access Pharmacy
 - McGraw-Hill's Access Physiotherapy
 - EBSCO
 - Oxford, Wiley
 - Political Science Complete
 - ProQuest Ebook Central
- 6) ด้านอื่นๆ (จำนวนผู้ตอบ 1 คน)
 - 6.1) ควรมีการจัดอบรมการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์/ฐานข้อมูลทุกปี
 - 6.2) ควรมีการสำรวจการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทุกปี
 - 6.3) ประชุมหาแนวทางการพิจารณาการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฐานข้อมูล Access Pharmacy และการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูล Access Pharmacy พ.ศ. 2563 จำนวนหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการใช้ทั้งหมดจำนวน 107 ชื่อเรื่อง พบว่า หนังสือที่มีการใช้มากที่สุดคือ หนังสือชื่อ Pharmacotherapy: A Pathophysiologic Approach ซึ่งเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาวิชาทางด้านวิทยาการเกี่ยวกับการรักษาโรค ความถี่ในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการเข้าใช้มากในเดือนมกราคม รองลงมา มีการเข้าใช้ในเดือนกุมภาพันธ์ เดือนที่มีการเข้าใช้น้อยที่สุดเป็นเดือนพฤษภาคม สำหรับเนื้อหาวิชาที่มีการใช้มากที่สุดเป็นหนังสือที่ให้ความรู้ทางด้านวิทยาการเกี่ยวกับการรักษาโรค รองลงมาเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทางด้านเภสัชศาสตร์ เกี่ยวกับยา ตำรายา เภสัชกรรม

2. การจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการกำหนดนโยบายที่ใช้ในการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุดร้อยละ 41.70 ไม่ได้กำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร แหล่งงบประมาณการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุดร้อยละ 58.30 ใช้เงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เกณฑ์ในการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุดร้อยละ 75.00 ใช้เกณฑ์เนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน วิธีการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุดร้อยละ 83.30 ได้รับการเสนอแนะจากอาจารย์ วิธีการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุดร้อยละ 66.70 จัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านตัวแทนจำหน่ายในประเทศ ประเภทการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุด ร้อยละ 75.00 มีการจัดซื้อหนังสือแบบแยกรายชื่อเรื่อง ลักษณะการจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุดร้อยละ 75.00 จัดซื้อเอง และห้องสมุดร้อยละ 25.00 จัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นแบบภาคี ปัญหาการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับปัญหาการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประสบปัญหาในระดับปานกลางได้แก่ ด้านนโยบายการจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้เป็นลายลักษณ์อักษร งบประมาณในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่เพียงพอ ห้องสมุดไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เสนอแนะ

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูล Access Pharmacy ปี พ.ศ. 2563

1.1 ด้านรายชื่อหนังสือ พบว่า หนังสือชื่อ Pharmacotherapy: A Pathophysiologic Approach มีการใช้มากและเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาการเกี่ยวกับการรักษาโรค และมีความสัมพันธ์กับการใช้หนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับทางด้านเภสัชศาสตร์ เกี่ยวกับยา ตำรายา เภสัชกรรม อาจกล่าวได้ว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีการใช้มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านเภสัชศาสตร์ การศึกษาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขาลักษณ์ (2550) ซึ่งพบว่า มีการใช้ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด คือ Netlibrary และ eBrary งานวิจัยของ วาทีณี (2558) ที่พบว่า นิสิตส่วนมากเคยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และงานวิจัยของ กิตติมา (2560) พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวนมากที่สุด นิยมอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับงานวิจัยของ Shelburne (2009) พบว่า ผู้ใช้มีความตระหนักในการใช้หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ และพบว่านักศึกษาปริญญาตรีมีความนิยมใช้ ebooks จำนวนมาก ปรากฏอยู่ในงานวิจัยของ Casselden (2020) เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เห็นว่ามีเหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนในระดับสถาบันอุดมศึกษา

1.2 ความถี่ในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ความถี่ในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ปี พ.ศ. 2563 พบว่า มีการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทุกเดือน ผู้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เข้าใช้เดือนมกราคมมากที่สุด และมีการใช้น้อยที่สุดในเดือนพฤษภาคมซึ่งเป็นช่วงของการสอบปลายภาคการศึกษา

1.3 เนื้อหาวิชาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

การวิเคราะห์เนื้อหาวิชาของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูล Access Pharmacy ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 107 ชื่อเรื่อง พบว่า หนังสือที่มีเนื้อหาทางด้านวิทยาการเกี่ยวกับการรักษาโรคมียาจำนวนมาก รองลงมา เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทางด้านเภสัชศาสตร์เกี่ยวกับยา ตำรายา เภสัชกรรม และมีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จำนวนน้อยได้แก่หนังสือที่มีเนื้อหาวิชาอื่นๆ ได้แก่ 1) การแพทย์ทั่วไปด้านจริยธรรม 2) การพยาบาล 3) การรักษาด้วยสมุนไพร 4) ชีววิทยา 5) พยาธิวิทยา ห้องสมุดควรจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้ครอบคลุมทุกศาสตร์ให้เพียงพอและทันสมัย เช่น การแพทย์ทั่วไปด้านจริยธรรม 2) การพยาบาล 3) การรักษาด้วยสมุนไพร 4) ชีววิทยา 5) พยาธิวิทยา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิธาร์ตัน และ ลำปาง (2563) พบว่า ปัญหาการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากการจัดหาที่สอดคล้องกับรายวิชาน้อยหรือไม่เพียงพอ

2. การจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นโยบายการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ งบประมาณสำหรับการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การคัดเลือกการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิธีการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

2.1 นโยบายที่ใช้ในการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุดร้อยละ 41.70 ไม่ได้กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวพร (2556) ที่พบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรเช่นเดียวกันแหล่งงบประมาณสำหรับการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุดร้อยละ 58.30 ได้รับความงบประมาณจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวพร (2556) ที่พบว่า แหล่งงบประมาณได้จากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย การที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ใช้เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยในการจัดหา เนื่องมาจาก ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีแหล่งงบประมาณส่วนใหญ่มาจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยที่อยู่ในกำกับของรัฐ

2.2 เกณฑ์ในการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุดจำนวนร้อยละ 75.00 ใช้เกณฑ์เนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวพร (2556) เช่นกัน วิธีการคัดเลือกหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุดจำนวนร้อยละ 83.30 ได้รับการเสนอแนะจากอาจารย์ บุคลากร มีคณะกรรมการห้องสมุด บรรณารักษ์ และนิสิต เป็นผู้คัดเลือก ลักษณะของการจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า วิธีการจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุดร้อยละ 66.70 จัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านตัวแทนจำหน่ายในประเทศ ทำให้ทราบว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดบอกรับเป็นหนังสือที่มีการจัดซื้อจากต่างประเทศ เพื่อสะดวกในการบริหารจัดการตามกระบวนการจัดซื้อ ประเภทการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุด ร้อยละ 75.00 มีการจัดซื้อหนังสือแบบแยกรายชื่อเรื่อง ลักษณะการจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ห้องสมุดร้อยละ 75.00 จัดซื้อเอง และห้องสมุดร้อยละ 25.00 จัดซื้อเป็นแบบภาคี ห้องสมุดจะร่วมกันจัดซื้อค่าใช้จ่ายตามข้อตกลงและเงื่อนไขตามความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม สำหรับปัญหาการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ประสบปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านนโยบายการจัดซื้อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้เป็นลายลักษณ์อักษร งบประมาณในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่เพียงพอ ห้องสมุดไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์จากฐานข้อมูล Access Pharmacy และการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. เป็นแนวทางในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในงบประมาณถัดไป เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพสนองต่อความต้องการของนิสิตและคณาจารย์ ในคณะเภสัชศาสตร์ และประชาคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ควรมีความร่วมมือในการบอกรับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อไม่ให้มีการจัดซื้อซ้ำซ้อน
3. ควรมีการกำหนดนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจน
4. ควรมีการสำรวจการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทุกปี
5. ห้องสมุดที่มีการจัดซื้อฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการได้ทั้งมหาวิทยาลัยควรประชาสัมพันธ์ให้คณะ/สถาบันได้ทราบอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาสภาพการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และปัญหาในการใช้ของผู้ใช้บริการ
2. ศึกษาความร่วมมือในการจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์แบบภาคี

เอกสารอ้างอิง

- กิตติมา พลเทพ. 2560. พฤติกรรมการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร. 147 หน้า.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2564. รายงานสรุปผลการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัยตั้งแต่ 1 มีนาคม 2563-28 กุมภาพันธ์ 2564. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร. 42 หน้า.
- จิตรรัตน์ สาระพล และสาป่าง แม่นมาตย์. 2563. พฤติกรรมการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการในห้องสมุดมหาวิทยาลัยไทย. วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ. 13(2): 77-95.
- ประภัสสร สาระนาค. 2554. การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยศรีปทุม. กรุงเทพมหานคร. 96 หน้า.
- วาทีณี เขมมากรโรทัย. 2558. การใช้ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. PULINET Journal. 2(2): 37-44.

- ศิวพร อโนทัยสินทวี. 2556. การจัดหาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร. 165 หน้า.
- สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี. 2550. การใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น. 150 หน้า.
- Casselden, B. 2020. Higher education student pathways to ebook usage and engagement, and understanding: Highways and culdesacs. *Journal of Librarianship and Information Science*. 52(2): 601–619.
- Shelburne, W.A. 2009. E-book usage in an academic library: User attitudes and behaviors. *Library Collections, Acquisitions, and Technical Services*. 33(2-3): 59–72.